

IT-Skolan övade samband i Kosta

*Under en höstvecka
förra året övade elever från
IT-Skolan sambandstjänst i
småländska Kosta.*

Informationsteknologi är ett mycket påtalat och diskuterat ämne i dagens Sverige. Avancerade datorer och väl utvecklade datanät minskar avstånden och möjliggör enklare kommunikationer och informationsbyten mellan människor.

Försvaret och Flygvapnet har inte varit sena att följa denna trend och har just i informationsteknologins anda skapat en IT-skola. IT-Skolan är placerad på F14 i Halmstad och hade tidigare namnet Flygvapnets Stabs- och Sambandsskola. Namnbytet har i för sig inte

inneburit några större förändringar inom skolan, men visar dock på att Flygvapnet har vilja att följa med och hålla sig à jour inom informationsteknologins område.

Varje år under hösten genomförs en utbildningsövning i IT-Skolans regi. Syftet med övningen är att de flesta personalkategorier inom den krigsorganiserade sambandsplutonen övas, dock under utbildningsmässiga förhållanden.

I sambandsplutonen ingår tre troppar. *Linjetroppen* ansvarar för det mer praktiska arbetet på

fältet. D v s linjedragning, upp-
rätta startorderförbindelser,
koppla i bas- och bankabelskåp
mm.

Förmedlingstroppens primära uppgifter är att svara för inkommande och utgående meddelanden vid en sambandscentral. Troppens huvudsakliga hjälpmedel är telefoner, faxar och sist men inte minst MILTEX (militär textöverföring).

Den tredje delen av sambandsplutonen är *basteletroppen*. Den svarar för och underhåller de elektriska och tekniska bitarna tex banljus, landnings och navigeringshjälpmedel. Sambandsplutonen har givetvis en plutonchef men även en sambandsledare som leder och fördelar arbetet.

Övningen är förlagd till Smålands djupa skogar, närmare bestämt på flygbasen i Kosta. 1995 pågick den under sju dagar mellan 25 och 31 oktober. Plutonens olika befattningar tillsattes av sambandspersonal i olika utbildningsskeden.

Plutonchefen och sambandsledarens roll utgjordes av löjtnanter som var i slutskedet av

*Under en oktobervecka övades
IT-Skolans sambandselever i
småländska Kosta.*

Ett par av eleverna övar sambandstjänst i fältmässig miljö.

sin högre kurs, d v s utbildning till kapten. Sambandskadetterna fick stå för både tropp- och gruppchefsnivåer medan vi värnpliktiga fick agera linjemän i de olika grupperna.

Övningen genomförs som sagts tidigare i syftet att utbilda personalen. Sambandsplutonen arbetar i så stor utsträckning som möjligt under realistiska förhållanden, dock så brukar tidspressen vid uppdragen tas bort med syftet att framför allt de värnpliktiga även skall hinna tillgodogöra sig utbildningen.

Viktigt under övningen är också att de värnpliktiga grupp och troppcheferna får tillfälle att studera kadetterna i deras roller för att lättare kunna bilda sig en uppfattning om vad som krävs av en chef i krigssituation och på så sätt kunna lägga fram förslag och förväntningar på kommande utbildning. Att vi även gick som gruppmedlemmar (populärt kallat "lasse i ledet") gav också en inblick i linjemannens ibland hårda arbete, vilket är viktigt att ha i åtanke som chef.

För oss värnpliktiga grupp och troppchefer var detta den första "riktiga" sambandsövning vi deltog i efter inryckningen i juli. Detta medförde givetvis att stor vikt lades vid utbildning på allehanda sambandsmateriel som kan komma i fråga på en flygbas.

Uppgifternas karaktär skilde sig avsevärt. Ena gången gällde de att dra en fältlinje från ett baskabelskåp till en grupperingsplats, vilket kan vara nog så svårt. Andra gången skulle TLF-en på sidobasen Målerås upprättas med allt vad det innebär. TLF står för trafikledare fältet och utgör av en moderniserad "husvagn" innehållande bland annat flyg och basradio för att flygledaren skall kunna betjäna flygtrafiken vid banan. Att denna sedan skulle upprättas

nattetid gjorde inte saken lättare. Problemlösning! Sambandsplutonen kan även få i uppdrag att utbilda övrig personal i sambandstjänst vilket även tillämpades under övningen.

Den allmän militära utbildningen är givetvis en viktig del under övningar. Det är a och o att under en ofredssituation kunna hantera sitt vapen på ett riktigt sätt för självförsvar. Sådana B-moment integrerades i övningen men även situationer innehållande tillämpad sjukvård och annan personalvård (exempelvis stridsreaktioner) uppkom som övningsmoment.

Under de flesta uppdrag och B-moment medföljde en förbandsinstruktör också kallad "blå gul". Deras uppgift var att bedöma gruppens eller troppens agerande och då framför allt inrikta sig mot cheferna. Förbandsinstruktörerna kunde på så vis komma med konstruktiv kritik om vad som gjordes bra och vad som kunde gjorts bättre. Givetvis hade de även koll på gruppens fackmässiga kompetens och kunde rycka in med en hjälpande hand om så behövdes.

Förutsättningen för hela övningen gavs av ett på förhand uppiktat krigsspel. Övnings-

ledningen lade dock in två så kallad "time out".

Detta innebar att övningen blåstes av under en tvåtimmarsperiod, dels för att kunna göra korta utvärderingar och på så vis styra övningen i rätt riktning, dels för att chefspositionerna skulle omfördelas. Vid "time out" fick de flesta också en ny tjänst, det vill säga de som hade tjänstgjort vid linjetroppen hamnade på förmedlingssidan och vice versa.

Förutom sambandsplutonen samövades blivande stabstroppchefer och delar ur underhållskompaniet (UH). Detta resulterade i att vi fick vara med om en "riktig" inmönstring vid mobilisering som anordnades av stabstroppcheferna. UH svarade för bl.a mat, vatten, drivmedel och, icke att förglömma, de eftertraktade duscharna.

Avslutningsvis kan man säga att Kostaövningen ger en god inblick i sambandsorganisationen och man får en bra grund att stå på inför den fortsatta utbildningen inom sambandsfacket.

Niklas Berglund, F21
Mattias Broman, F15
Jenny Danelius, F16
Kristoffer Nyberg, F21
Foto: Jenny Danelius